

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет іноземних мов

ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ

*Тези доповідей
VII Всеукраїнської дистанційної науково-методичної конференції
з міжнародною участю
13 квітня 2023 р.*

Харків – 2023

УДК 908(5):001](477)(063)

ПЗ5

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 3 від 17.03.2023 р.)

Матеріали подано в авторській редакції

Організаційний комітет конференції:

С.А. Віротченко – кандидат філологічних наук, доцент (голова)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22 , майдан Свободи, 4
Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна,
Факультет іноземних мов,
тел. (057) 707-53-43

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам іноземної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу та Африки.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних, історичних спеціальностей та фахівців-міжнародників.

УДК 908(5):001](477)(063)

ПЗ

ЗМІСТ

ЛІНГВІСТИКА, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО,
ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Бабій П. М., Лахмотова Ю. В. Китайська писемність, як невід'ємна частина розвитку культури Китаю	9
Боришполець Ю. В., Букрієнко А. О. Каліграфічні підписи Као як частина писемної культури Японії	11
Ван А. Е. Структурно-семантична модель перекладу українських назв вищих навчальних закладів китайською мовою	13
Городиська О. А., Букрієнко А. О. Особливості перекладу розмовного стилю сучасної японської мови	15
Городиська О. А. Теоретичні засоби вивчення японської звуконаслідувальної лексики	17
Єгорова А. О., Кіріяченко І. А. Особливості сленгу у китайській мові	19
Жученко А. С., Віротченко С. А. Лінгвостилістичні характеристики китайськомовних блогів про моду	20
Загороднюк Т. І., Науменко С. С. Вступ до синонімії китайської мови та її особливості	23
Іванова К. В., Науменко С. С. Евфемізми в сучасній китайській мові	25
Ісаєва А. А., Віротченко С. А. Стилістичні особливості мікроблогів	27
Коцюба О. О., Семеніст І. В. Суб'єктивізація історії в китайському "новому історичному романі" (新历史小说)	29
Колянда А. С., Науменко С. С. Фразеологізми з компонентом "часу" у китайській мові	31
Косенко А. В., Науменко С. С. Стилістичні особливості основних фразеологічних одиниць сучасної китайської мови	33

Курбатова В. Е., Науменко С. С. Історичні фразеологізми в китайській мові	35
Максимець В. О., Коцюба О. О. Використання китайських сленгізмів (数字密码) у сучасному інтернет-просторі	36
Молоток В. В., Лахмотова Ю. В. Іншомовні запозичення у сленгу китайської молоді	38
Москальов Д. П. Модус «володіння» в творі Таеко Коно «Сумісна власність»	40
Москальов Д. П., Семеніст І.В., Аністратенко Л. С. Типологія гендерних відмінностей в японській та українській мовах	42
Попазова Д. В., Лахмотова Ю. В. Концепт "щастя" в китайських прислів'ях та приказках	43
Пономаренко В. В., Лахмотова Ю. В. Лінгвістичний аналіз діалектичних груп китайської мови	45
Піхтовнікова Л. С. Реалізація соціокультури в кодах культури у художньому тексті	47
Садова С. К., Кривоніс М. І. Ченьюй: походження, особливості та переклад	49
Сінельнік О. Р. Актуальні аспекти літературної імагології в азійсько-американському дискурсі	52
Стасилович Є. С., Лахмотова Ю. В. Проблема сленгу в сучасній китайській мові	54
Смольницька О. О. Символіка пейзажу води і квітів на прикладі перекладознавчого дискурсу Ярослави Шекери	56
Титаренко Д. К., Лахмотова Ю. В. Контракція у китайській мові	59
Хвостова Я. В., Віротченко С. А. Стилістичні засоби відображення зовнішності людини у сучасному китайському дискурсі	61
Хотченко І.А. Особливості мовних запозичень в сучасній китайській мові	63

ТИПОЛОГІЯ ГЕНДЕРНИХ ВІДМІННОСТЕЙ В ЯПОНСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Москальов Д.П., Семеніст І.В., Аністратенко Л.С.

Київський університет імені Бориса Грінченка

Незважаючи на відмінності у японській та українській системах мов, можна виявити спільні риси прояву гендерних відмінностей, які пов'язані з мовною поведінкою. Так, в жіночій мові і японкам, і українкам властиві вищий тон та висхідна інтонація, їх мова більш багатослівна та емоційно забарвлена. Що зумовлено домінуванням почуттів соціальної поведінці жінки, яка впливає і на її мовлення, яке є більш м'яким, ввічливим та шанобливим. Натомість мова чоловіків, у яких природньо логіка домінує над почуттями, навпаки, небагатослівна, пряма, логічна, часто груба, з чітким колом обговорюваних питань.

На рівні фонетики і в японській, і в українській мові існує явище кількісної редукції та випадання голосних. Відмінність в фонетиці японок та українок полягає в тому, що жінки Японії мають тенденцію до дублювання приголосних звуків для більшої емоційності висловлювання, а українки в цьому випадку розтягують голосні звуки.

Відмінності в письмовій мові пов'язані з наявністю двох різних графічних систем. Зокрема, ієрогліфічний ключ 女 «жінка» часто формує ієрогліфи на позначення як позитивних, так і негативних конотацій: 娘 «донька» – букв.: «хороша жінка»; 姦する «спокушати, розбещувати», 姦しい «шумний, крикливий» – букв.: «три жінки, багато жінок».

Ієрогліфіка дає широкі можливості для прояву гендерних стереотипів: 主人 – «чоловік» (主 – «хазяїн, господар, власник»); 家内 – «дружина» (家 – «будинок, дім»; 内 – «всередині»). Натомість українська графічна система позбавлена проявів сексизму. Українська письмова мова, на відміну від японської, є гендерно нейтральною.

На рівні лексики, якщо в японській мові є синонімічні особові займенники, що використовуються окремо чоловіками, окремо жінками, то в українській мові особові займенники – універсальні для обох статей.

В обох мовах назвам професій властива маскуліність, натомість для утворення фемінізованих назв посад необхідно додавати спеціальні маркери: слово 女性 в японській мові; суфікси -к, -иц, -ин та закінчення – ка, -са, -ша в українській. Гендерні відмінності в сфері лексики, що відповідає за емоційність висловлювання, проявляються по-різному. Японська мова, з її розгалуженою системою модально-експресивних заключних часток, які умовно діляться на «чоловічі» та «жіночі», є більш варіативною, ніж українська. Однак в сучасній Японії є тенденція до зрівняння мови чоловіків та жінок, і заключні частки є показовим прикладом цього процесу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ставицька Л.О. Гендер: мова, свідомість, комунікація. – К., 2015. – 440 с.
2. Сукаленко Т.М. «Гендер» як соціолінгвістичне поняття//Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Вип. 36. – 2013. – с. 248-254.
3. Abe H. The speech of urban professional Japanese women. – Arizona State University, 1993. –168p.
4. Bradley J., Yanyuwa: men speak one way, women speak another. – Blackwell Publishers, 1998. – 45 p.
5. Endo: O. Josei no kotobakenkyu: no hirogasi to fukamari. // Onna to kotoba. – Tokyo, 2001. – 236 p.
6. Reynolds, K.A. Female Speakers of Japanese in Transition. Aspects of Japanese Women's Language. –Tokyo,Kurocio, 1990 . – 146 p.
7. Sibamoto J.S. Japanese Women's Language. – Academic Press Inc, 1985. – pp. 25-26.

КОНЦЕПТ ЩАСТЯ В КИТАЙСЬКИХ ПРИКАЗКАХ ТА ПРИСЛІВ'ЯХ

Попазова Д. В., Лахмотова Ю. В.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Китай – одна з найдавніших країн світу з багатою історією, традиціями та звичаями, що дуже відрізняються від українських. Дослідження китайської культури, прислів'їв та приказок є актуальним для поглиблення розуміння її менталітету. Для всіх, хто цікавиться китайською мовою, буде корисно ознайомитися із базовими концептами щастя китайської нації, що відображені у прислів'ях та приказках. Завдяки їх перекладу та розумінню можна вийти на новий рівень комунікації з представниками даної нації.

Вивчення концептів є актуальним лінгвістичним завданням, оскільки такого роду дослідження дозволяють виявити лінгвокультурні та національно специфічні компоненти значень слів та особливості свідомості народу.

Концепт – це «згусток» культури в ментальному світі людини. Науковці переконані, що при вивченні концепту, увагу слід приділяти культурній інформації, яку він передає. Концепт визначається як базова одиниця культури. Паремійна картина світу розглядається у нерозривному зв'язку з мовною та концептуальною картинами світу, що віддзеркалюють знання й уявлення людини про світ, досвід людської діяльності і процеси пізнання світу. [1]

Пареміологія – це наука про прислів'я та приказки. Слово «*паремія*» походить від грецького «*paromia*» – прислів'яприказка».